

Jesper Stanges prædiken 3. søndag i advent

Taler

Jesper Stange
Sognepræst

Dato

13. december 2009

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekster**

Paulus' Andet Brev til Korintherne kapitel 4, vers 5-10
Lukasevangeliet kapitel 1, vers 67-80

Salmer

Op! thi dagen nu frembryder
Gud Helligånd, vor igenføder
Vi sidder i mørket, i dødsenglens skygge
Hvorledes skal jeg møde
Den yndigste rose er funden, vers 6-8
Tak og ære være Gud

En kvindelig Johannes

...solopgangen fra det høje vil besøge os for at lyse for os, der sidder i mørke og dødens skygge. Lyset er julens væsentligste symbol. Julens egentlige symbol. I Zakarias' lovsang er frelsen i Jesus Kristus simpelthen et lys, for dem der sidder i mørke og dødens skygge.

Det er tegn på jul, når vi tænder lys i mørke. Adventslysene og kalenderlysene tæller dagene frem mod julen. De er tegn, som viser hen til noget andet end dem selv. Men lyset er mere og andet end tegn. Lyset er et symbol i egentlig forstand. Det vil sige, at tegnet og det betegnede har samme egenskaber, symbolet og det symboliserede deler karakteristika. Lyset er Jesus Kristus. Lyset er Jesus Kristus på samme måde som brødet og vinen ved nadveren er Jesus Kristus.

Lyset lyser for os, så vi kan se, hvor vi færdes. Vi har brug for lys til at se ved. Og i den udstrækning det ikke blot er et spørgsmål om at kunne se, men også om at turde, altså om at turde se verden, som den er, har vi også brug for den varme, lyset varmer med. Vi har brug for lys til at varme os ved.

Lyset brænder og udsender lys og varme. Akkurat som Jesus. Lyset er på den måde julens mest selvfølgelige symbol.

Endelig har lyset også den betydning, at vi bliver synlige for os selv. Lyset ikke alene oplyser, vejleder og varmer os. Det afslører os også.

Mon lyset havde fået denne afgørende betydning som julens symbol, hvis der ikke mellem de åbenlyse betydningsammenfald mellem lyset og Jesus også var denne længselsfuldhed? At vi skal ses, som vi er.

Det svarer til, at vi jo ikke blot længes mod lysere og varmere dage, men også mod at komme tydeligere til syne for hinanden. Vi længes imod alt det, lyset nærer med sin symbolkraft. Og derfor længes vi også mod, at vores liv i mørket og dødens skygge skal se dagens lys.

I *det sande lys, som er ved at komme til verden*, i Kristuslyset, har vi denne sandere forståelse af os selv, siger vi. Vi der sidder i mørke og dødens skygge. Det er en forståelse i familie med kærligheden. Ligesom der er en dyb sandhed i den elskendes trivielle tilbud til den elskede, om at tage mig som jeg er, betror vi trygt og uden forstillelse vores liv til Jesus, som vores liv nu er.

Vi har ikke brug for operationsstuen kliniske lys, men for at blive set i lyset af den barmhjertighed, Jesus udstråler. Grundtvig beskriver i indledningen til *Nordens Mytologi* sin nyerhvervede erkendelse gennem arbejdet med mytologiens sandheder, at *da lærte jeg arme i midvinter sval, at lys uden varme er helvedes kval*. Lys uden varme. Sandheden om os uden kærlighed til os er helvedes kval. Det er en befrielse for os, hvor de følges ad, sandheden og kærligheden. Og det er i sin enkelthed evangeliet, at de gør det i det sande lys, i Jesus Kristus.

Vi er i *midvinter sval*, i dag den 13. december, i den gamle julianske kirkekalender Lucias martyrdag. I den julianske kalender (som vi benyttede til langt ind i 1700-tallet) markerede den 13. december netop midvinter, vintersolhvervet. Og man havde viet det særligt skæbnesvangre døgn til minde om Lucias martyrium.

Lucia havde haft et syn, en åbenbaring, og herefter gjort den opgave til sin at forære alt sit væk til nødlidende og trængende. På den måde var hun en sand

efterfølger af sin Herre, Jesus Kristus, der gav alt væk for at vinde sit liv.

Optændt af vrede forsøgte Lucias kæreste at få hende anbragt på et bordel, men hverken hest eller mand formåede at rokke hende af stedet. Hun døde som offer for hans jalousi. Og hendes liv og offer skulle siden lyse i vinterens midte til erindring om, at det er saligere at give end at eje. Man skulle af Lucia mindes om, at det lys, der brænder og varmer, kun gør det ved at brænde ud og brænde op. Lucia skulle forberede os på denne livets lov, som Kristus havde lagt krop til.

Der knytter sig til martyrlegenden om Lucia, lysets heltinde, den bemærkelsesværdige oplysning, at hun også ofrede sine øjne. Ingen skulle nogensinde forelske sig i hende. Man kan derfor ofte se Lucia afbilledet med sine øjne i en skål eller på en plade, hun holder i hånden.

Så sandt det er det andet menneskes øjne, man forelsker sig i, må de selvfølgelig ofres af den, der ingen bejler vil have. Men i videre forstand er det de øjne, der ser og ser det altsammen og ser mere, end vi selv vidste synligt, der fascinerer på den foruroligende måde. Det er i de øjne, vi bliver til som de mennesker, vi allerhelst vil være. Os selv. Man kunne sige, at det er i hinandens øjne, vi kommer til os selv. Hvornår var den mismodiges trøst større, end når en forælder sagde til sit barn, at i mine øjne er du bare det bedste?

Det er selvfølgelig også derfor, delinkventens hoved dækkes til, inden øksen falder. Bødlen kan ikke se sig selv i sit offers øjne, hvis han vil blive ved med at udøve sit blodige hverv.

Uden øjne kan Lucia ikke se, og hun kan derfor ikke andet end vise hen til Kristus, som kan se. Hun prædiker ikke sig selv, men Kristus, og sig selv som tjener, for nu at anvende Paulus' ord fra epistelen.

Lucia er de senere år opstået fra glemsel. Skolepigerne møder op i skolen i morgen med stearin i håret. De har gået Lucia. De har båret lyset frem midt i den mørke nat.

Man kunne sige, at Lucia har taget den plads, som stod ledig, efterhånden som Johannes Døberen gik i glemme. Hun er som Johannes ikke selv lyset, men en som skal vidne om lyset. Og hun gør det godt.

De to adventssøndage inden jul har vi siden hedenold viet Johannes. Det er derfor, vi hører hans far Zakarias besyng ham ved hans undfangelse som den, der *skal gå foran Herren og bane hans veje*. Men der er sikkert for meget asket og alvormand til nordisk mentalitet i denne kameluldsprædikant. Vi har vanskeligt ved at tage ham helt til hjerte. Med Lucia er det ligetil. Hun står ikke i vejen for det lys, hun bærer frem.

Johannes vidnede om lyset, det sande lys, ved at vise væk fra sig. Vi har nu fået en kvindelig Johannes, som gør det samme.

Måske skal forløberen for Kristus være kvinde i dag. Som den blindede Lucia, der vidner om et lys, hun ikke selv ser, men ved sig set af. På den måde forbereder hun os på julens under. Gud fik øje på os. Det er jo et under, et mysterium i ordets bogstavelige forstand, som det, vi kun kan se med lukkede øjne.

Grundtvig sagde som gammel mand, at han altid havde vidst det, men at først de grå hår på hans hoved havde givet ham mod til at sige det, at alt, hvad der ordentligvis skal gå os til hjerte, skal gå gennem kvinden til os.

Jeg tror, han tænkte på sin mor og familiens værkbrudne tjenestepige. Havde han kendt vores Lucia-tradition, havde han måske også tænkt på Lucia.

Gennem hende når julens budskab sit bestemmelsessted, vores hjerte.

Kilde

Jesper Stange: "Ord til andet – prædikener", s. 17-22. Forlaget Alfa. 2012

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

3. søndag i advent, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-stanges-praediken-3-sondag-i-advent>